

OBSAH

Úvod	3
ČÁST PRVNÍ	
Tauler a Theologia Deutsch	13
kapitola první	
Jan Tauler a Albertova škola	15
1.1 Úvod	15
1.2 Tauler a Tomáš	18
1.3 Tauler a Albertova škola	22
(Albert	22
Dietrich z Freibergu	32
Berthold z Moosburgu	35
Mistr Eckhart	37)
1.4 Tauler a „intelektualismus“	44
1.5 Jiskra v duši a „základ“	46
1.6 Afektivní mystika	53
kapitola druhá	
Theologia Deutsch a „svobodní duchové“	60
2.1 Úvod	60
2.2 Novoplatónská východiska	64
2.3 Unio mystica a „svobodní duchové“	67
2.4 Intelekt versus vůle	71
2.5 „Ungeordnete friiheit“ versus „Christus leben“	75
2.6 Božství – Bůh – stvoření: rozvinutí ústřední myšlenky Theologia Deutsch	78
2.7 Stvoření, zlo a „věčná vůle“	82
2.8 Theologia Deutsch, voluntarismus a nominalismus 14. století	84

ČÁST DRUHÁ

Luther a Paracelsus

89

kapitola třetí

Luther, Theologia Deutsch a spor o Taulera v 16. století 91

3.1 Historický úvod 91

3.2 Luther, „blouznivci“ a „německá mystika“ 96

3.3 Výhled 104

kapitola čtvrtá

Paracelsus a přírodní filosofie 106

4.1 Úvod 106

4.2 Hermés Trismegistos v „německé mystice“
a v Německu 16. století 109

4.3 Paracelsus a florentská renesance: Ficino,
Pico della Mirandola 113

(Antropologie: tělo, duše, spiritus 116

Člověk jako obraz Boží a obraz světa:
svoboda a důstojnost člověka 118

Přirozená magie a kabalistická magie 121

Hvězdy a svoboda 126)

4.4 Paracelsus jako dědic „německé mystiky“ 132

4.5 Exkurs: Liber de Sancta Trinitate 136

4.6 Paracelsus jako reformační teolog 140

ČÁST TŘETÍ

Valentin Weigel 145

Úvod 147

kapitola pátá

Rané texty a „německá mystika“ 154

5.1 Zween nützliche Tractat – Kurtzer Bericht und Anleitung zur
Teutschen Theology – Von dem gesetzte oder willen Gottes 156

(Eckhartovsko-taulerovská tradice: zbožštění,
rození Boha v duši, „základ duše“ 157

Přirozenost a milost 160

Unio mystica, „bytosná víra“ a „následování Krista“ 161

Zákon a svoboda	163
Vnější znamení vnitřního ducha – Písmo jako „Memorial“ – „oko myslí“	164
Svobodná vůle a zlo	166
Hermeneutické „pravidlo“	166
Další vlivy: Paracelsus, Boëthius, Kusánský	167)
5.2 Gnothi seauton II	169
(„Zbožštění“ jako následování Krista	170
„Světlo přírody“ a „světlo milosti“	171
Víra	172
Rovnost	173
Hvězdy	174)
5.3 Vom wahren seligmachenden Glauben	174
(Unio jako imitatio Christi	175
Vnitřní a vnější člověk	175
Víra	176)
5.3 Shrnutí raných spisů	176
kapitola šestá	
Vyměřování přirozenosti: vliv Paracelsovy přírodní filosofie	182
6.1 Úvod: Boëthius, Hugo ze Sv. Viktora, Mikuláš Kusánský	182
6.2 Gnothi seauton I	185
(Mikrokosmos	185
Tři mody poznání – Weigelova gnoseologie	187
Hvězdy	189
Hermetica	189)
6.3 Vom Ort der Welt	190
(Místo tohoto světa: mystická geografie	191
„Německá mystika“: svobodná vůle a zákon,	
„zbožštění“, „jiskra v duši“	192
Vliv Paracelsovy přírodní filosofie a výklad Genese	194)
6.4 Der güldene Griff	196
(Racionální hledání jistoty – dvojí moudrost	196
Oculus mentis a „bytočná víra“	197
Rovnost	198
Kritika vnějškových obřadů	199)

6.5	Výklady Genese	200
	(Informatorium: dvojí moudrost a augustinovský výklad stvoření	202
	Natürliche Auslegung von der Schöpfung: motiv separatio	205
	Viererlei Auslegung über daß erste Capitell Moysi: spojení gnoseologie a kosmologie; vliv Pikův	207
	Vom Ursprung aller Dinge: výklad stvoření jako mystická antropologie; preludium k Böhmovi	209)
6.6	Shrnutí přírodně filosofických spisů	212
	kapitola sedmá	
	Pozdní spisy: kritika a radikalizace	216
7.1	Von der Vergebung der Sünden oder vom Schlüssel der Kirchen – Dialogus de Christianismo	216
	(„Německá mystika“, kritika lutherského pravověří a „svoboda ducha“	217
	Následování Krista a unio essentialis – radikalizace poměru vnitřního a vnějšího člověka	218)
7.2	Shrnutí pozdních spisů	221
	Závěrečné shrnutí	225
	Poznámky	233
	Bibliografie	377
	Abstrakt	397
	Summary	401